



Fővárosi Ítéltábla

15.Gf.40.212/2022/5/II.

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Seress Judit kamarai jogtanácsos által képviselt Felperes1 (Cím1 felperesnek,

a Dr. Molnár Lajos Ügyvédi Iroda (Cím7.; ügyintéző: dr. Molnár Lajos ügyvéd) által képviselt Alperes1 (Cím2) I. rendű és Alperes2 (Cím2) II. rendű alperesek ellen, a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésén alapuló vezetői felelősség megállapítása iránt indított perében,

a Budapest Környéki Törvényszék 2022. május 3. napján meghozott, 13.G.40.450/2020/50. számú ítéletével szemben, a felperes fellebbezése folytán indult másodfokú eljárásban, a 2022. szeptember 28. napján megtartott tárgyaláson meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Az elsőfokú bíróság ítélete rendelkező részének harmadik bekezdését akként javítja ki, hogy a le nem rótt 36.000 (Harminchatezer) forint kereseti illeték az állam terhén marad.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az egyetemlegesen jogosult alpereseknek 70.000 (Hetvenezer) forint ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltséget.

Megállapítja, hogy a feljegyzett 48.000 (Negyvennyolcezer) forint fellebbezési eljárási illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] Az elsőfokú bíróság az 50. sorszámú ítéletében a felperes keresetét elutasította. Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. és a II. rendű alperesnek egyetemlegesen 300.000 forint perköltséget. Megállapította, hogy a felperes illetékmentessége folytán le nem rótt 360.000 forint illetéket az állam viseli.

- [2] A lefolytatott bizonyítási eljárás alapján az alábbi tényállást állapította meg:
- [3] Az I. és a II. rendű alperes 2009. május 29. napjától a felszámolás kezdetéig, 2019. szeptember 16. napjáig volt a adós kft. neve adós önálló cégjegyzésre jogosult vezető tisztségviselője.
- [4] A NAV2 a 2016. április 1. és 2016. június 30., valamint a 2016. július 1. és 2016. szeptember 30. közötti időszakokra vonatkozóan adóellenőrzést folytatott le az adósnál, amelynek eredményeként 393.000 forint, illetve 2.373.000 forint adóhiányt állapított meg, az adólevonás alapjául felhasznált beszerzési számlák fiktív minősítése miatt. Az adóellenőrök 2017. január 16. napján átvették az I. rendű alperestől az adós 2016. évre vonatkozó iratait, az I. rendű alperes viszont az adóhatósággal előre egyeztetett helyszínen és időpontban (Budapest, 2017. augusztus 30. nap) nem jelent meg, hogy visszavegye azokat az adóhatóságtól.
- [5] A Felperes1 vizsgálati osztály 2017. december 4. napján az adós 2016. évre vonatkozó iratait lefoglalta.
- [6] Az adóhatóság határozatában megállapított adótartozást az adós nem tudta megfizetni, mert nem rendelkezett megfelelő mértékű likvid vagyonnal.
- [7] 2017. november 20. napján a felperes kezdeményezése alapján indult végrehajtási eljárásban kilenc alkalommal került sor hatósági átutalási megbízás kibocsátására, amelyek az adós bankszámláinak fedezethiánya miatt nem vezettek eredményre.
- [8] Az adós képviselőjében eljáró adós képviselője 2017. november 29. napján fizetési könnyítésre és mérséklésre irányuló kérelmet terjesztett elő, a hiánypótlási felhívásnak az adózó nem tett eleget, ezért az adóhatóság a kérelmet elutasította.
- [9] A NAV1 2017. január 1. és 2019. szeptember 15. napja közötti időszak vonatkozásában jogkövetési vizsgálatot, 2018. január 1. és 2019. szeptember 15. napja közötti időszak vonatkozásában adó- és költségvetési támogatás alapjának és összegének vizsgálatára irányuló adóellenőrzést folytatott le az adósnál.
- [10] Az adós a 2018. év tekintetében eleget tett a beszámoló készítési, letétbehelyezési és közzétételi kötelezettségének.
- [11] A Budapest Környéki Törvényszék a 2019. április 2. napján kezdeményezett felszámolási eljárásban megállapította az adós fizetéseképtelenségét és elrendelte a felszámolását, felszámolóként a felszámoló cég neve-t jelölte ki, a felszámolás kezdő időpontja 2019. szeptember 16. napja. A felperesnek a bejelentést követően módosított, 7.092.539 forint hitelezői igényét a felszámoló nyilvántartásba vette.
- [12] Az alperesek a felszámoló iratátadás céljából küldött felszólító leveleit átvették, azonban a felszámolóval nem vették fel a kapcsolatot, a Cstv. 31. § (1) bekezdésében szereplő kötelezettségeiket nem teljesítették. A felszámoló a nyilvántartások és a könyvvizetés hiányosságai miatt a felszámolást egyszerűsített eljárásban folytatta le, a felszámolási eljárás 2020. december 13. napján befejeződött. Az alperesek 121.564 forint felszámolói díjat megfizettek a felszámolónak.
- [13] A felperes a 2020. december 7. napján benyújtott keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperesek az adós képviselőiként egyetemlegesen felelősek abban, hogy az adós a beszámoló letétbehelyezési és közzétételi kötelezettségét a felszámolás kezdő időpontját megelőzően nem teljesítette, az alperesek a felszámolás elrendelését követően nem teljesítették teljeskörűen a vagyonleltár-készítési és iratátadási kötelezettségüket, ezáltal megnehezítették az adós valós pénzügyi helyzetének megismerését,

valamint az alperesek vezetői feladataikat nem a hitelezői érdekek figyelembevételével látták el, így a felperes 7.092.539 forint követelésének teljes mértékben történő kielégítése megghiúsult.

[14] A kereset jogalapjaként a felperes a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) 33/A. § (1) bekezdésének második fordulatra hivatkozott, más okként, amellyel ok-okozati összefüggésben a hitelezői igény kielégítése megghiúsulhat, az alperesek Cstv. 31. § (1) bekezdés a)-d) pontja szerinti kötelezettségeinek elmulasztását jelölte meg. Arra is hivatkozott e körben, hogy az alperesek kommunikációja eredménytelen volt az adóhatósággal, ami az alpereseknek róható fel, nem jártak el együttműködően, passzívak voltak. Nem végeztek gazdasági tevékenységet, ez nem feleltethető meg a hitelezői érdekeket figyelembe vevő vezetői magatartásnak, továbbá nem igazolták a kintlévőségek behajtása iránt tett intézkedéseket. Állítása szerint az adósnál a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet a végrehajtási eljárás 2017. november 20. napi megindulásakor bekövetkezett.

[15] Az alperesek érdemi ellenkérelmükben a kereset elutasítását és a felperes perköltségben marasztalását kérték. Hivatkoztak arra, hogy a felperes a keresetében nem jelölte meg azt az egyéb okot, amely hitelezői igénye kielégítésének megghiúsulását eredményezte. Rámutattak, hogy a Cstv. 33/A. § (5) bekezdésére hivatkozás önmagában nem elégséges, további előadás, tényállítás nélkül nem lehet megalapozott a felperes keresete. Az iratátadási kötelezettség elmulasztása körében az adós iratainak lefoglalására hivatkoztak, előadták továbbá, hogy utasították az adós könyvelőjét az iratok felszámolóknak történő átadására, a könyvelő azonban nem a felszámolóknak, hanem a NAV-nak adta át azokat. Mindezekre tekintettel álláspontjuk szerint a perben nem alkalmazható a Cstv. 33/A. § (5) bekezdésében szereplő szabály.

[16] Állították, hogy az adós nem volt fizetéseképtelen, továbbá, hogy vezetői magatartásuk, eljárásuk a hitelezők érdekeinek megfelelt. A Cstv. 33/A. § (4) bekezdése szerinti mentesülési okok körében hivatkoztak arra, hogy nem vállaltak indokolatlan üzleti kockázatot, új könyvelőt bíztak meg, aki önellenőrzéseket folytatott le, amelynek következtében havonta kb. 100.000 forinttal csökkent a felperes adóssal szembeni követelése. Az I. rendű alperes nevében az édesapja befizetett 559.000 forintot (az írásbíróság ügyszámára ügyszámon folyamatban volt büntetőeljárásra figyelemmel), ezáltal megszűnt az adótartozás; majd 121.564 forintot megfizettek a felszámolási eljárás során.

[17] Az elsőfokú bíróság a keresetet nem találta megalapozottnak.

[18] A Cstv. 33/A. § (1) és (5) bekezdéseinek ismertetését követően leszögezte: az (1) bekezdés a vezető felelőssége megállapításának konjunktív feltételeit tartalmazza, így ezek meglétét vizsgálta. Megállapította, hogy három feltétel teljesült, nevezetesen: az adós hitelezőjének számító felperes a törvényi határidőben nyújtotta be keresetét, az alperesek a felszámolást megelőző három évben az adós vezető tisztségviselői voltak. Az alperesek keresetindítási határidő elmulasztására vonatkozó érvelése kapcsán kiemelte: a felszámolási eljárás befejezéséről és az adós megszüntetéséről rendelkező határozat jogerőre emelkedésével, 2020. december 13. napján fejeződött be a felszámolási eljárás, a felperes a keresetlevelet ezt megelőzően, 2020. december 7. napján terjesztette elő. Rámutatott: nem annak a ténynek van jelentősége, hogy mikor hozta meg a bíróság a felszámolási eljárás befejezéséről rendelkező végzést, illetve, hogy mikor kézbesítették a keresetlevelet az alpereseknek.

[19] Az alperesek által vitatott tények - fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezése mint negyedik feltétel, továbbá a hitelezői érdekeket figyelmen kívül hagyó

vezetői eljárás mint ötödik feltétel - kapcsán a következőket emelte ki: e két feltétel tekintetében elsődlegesen azt kellett vizsgálni, hogy fennállnak-e a Cstv. 33/A. § (5) bekezdése alkalmazásának feltételei, amelyek a bizonyítási teher megfordulását eredményezik. Megállapította, hogy az alperesek eleget tettek az éves beszámoló-készítési, letétbehelyezési és közzétételi kötelezettségüknek, ugyanakkor a Cstv. 31. § (1) bekezdés a) és d) pontja szerinti irat- és vagyónátadási, valamint tájékoztatási kötelezettségüket nem teljesítették. Nem találta elfogadhatónak az iratok lefoglalására vonatkozó hivatkozásukat, figyelemmel arra, hogy az adóhatóság, majd a büntetőhatóság csupán a 2016. évre vonatkozó iratokat foglalta le, továbbá az adóhatóság lehetőséget biztosított az I. rendű alperesnek az iratok átvételére, ezzel a lehetőséggel azonban az I. rendű alperes nem élt. A könyvelőnek szóló utasításra tett hivatkozás kapcsán kiemelte: az alperesek bizonyítási indítványt terjesztettek elő a könyvelő meghallgatására, azonban a bíróság által meghatározott határidőben a könyvelő idézhető lakcímét nem jelentették be, ezért az alperesek indítványát mellőzte. Megjegyezte: a bírói gyakorlat szerint a cég alkalmazottjának, könyvelőjének magatartásáért az ügyvezetőt terheli felelősség, a felszámoló közvetlenül is megkereste az alpereseket az iratátadás céljából, majd a bíróság pénzbírságot szabott ki, ennek ellenére az alperesek nem tettek eleget iratátadási kötelezettségüknek.

[20] Mindezekből azt a következtetést vonta le, hogy a mulasztás az alpereseknek felróható okra vezethető vissza, ezért a Cstv. 33/A. § (5) bekezdésében foglalt bizonyítási szabályt a perben alkalmazni kellett.

[21] A felelősségi tényállás hatodik konjunktív feltételének - a hitelezők követeléseinek teljes mértékben történő kielégítése a vagyon csökkenésén kívüli más okból hiúsulhat meg - bizonyítása a felperest terhelte, továbbá, hogy az az alperesek magatartásával ok-okozati összefüggésben áll, amely a tényállás hetedik feltétele.

[22] E körben ismertette: más okként a felperes alapvetően arra hivatkozott, hogy az alperesek mint az adós vezetői a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezte után a felszámolás elrendelését követően a teljes körű vagyonleltár-készítési, illetve vagyon- és iratátadási kötelezettségüket a felszámoló irányában nem teljesítették, megnehezítették az adós valós pénzügyi helyzetének megismerését. Hivatkozott továbbá arra, hogy az adóhatósággal folytatott kommunikáció eredménytelensége az alpereseknek róható fel, nem jártak el együttműködően, passzívák voltak, a gazdasági tevékenység nem végzése sem feleltethető meg a hitelezői érdekeknek megfelelő vezetői magatartásnak, továbbá nem igazolták az alperesek a kintlévőségek behajtása iránt tett intézkedéseket sem.

[23] Megállapította, hogy a keresetlevél formai szempontból megfelelt a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 171. § (1) bekezdésében foglaltaknak, ugyanakkor tartalmilag hiányos volt, a felperes az egyik konjunktív törvényi feltételre vonatkozóan - az anyagi pervezetés ellenére - nem tett megfelelő tényállítást, csupán a Cstv. 33/A. § (5) bekezdésében szereplő, Cstv. 31. § (1) bekezdése szerinti mulasztásra hivatkozott, illetve egyéb tényállításai nem feleltethetők meg a Cstv. 33/A. § (1) bekezdés második fordulatóban szereplő „más ok” fogalmának.

[24] Kifejtette: a Cstv. 31. § (1), a 33/A. § (1) és (5) bekezdéseinek együttes értelmezése alapján megállapítható, hogy a Cstv. 31. § (1) bekezdés szerinti kötelezettségek elmulasztása önmagában nem elegendő a vezető tisztségviselő felelősségének megállapításához. A Cstv. 33/A. § (1) bekezdése hét konjunktív feltételt tartalmaz, a Cstv. 31. § (1) bekezdés szerinti mulasztás csupán két feltétel tekintetében eredményezi az (5) bekezdés szerinti bizonyítási szabály alkalmazását, amelynek következtében a fizetéseképtelenség és a hitelezői érdekeket figyelembe vevő vezetői magatartás tekintetében hárul a bizonyítási teher a felperes helyett az alperes(ek)re. Ettől függetlenül a hetedik feltétel tekintetében - amely a

vagyonvesztés, vagy a hitelezői igények kielégítésének más okból való meghiúsulása - a felperest terhelő tényállítási és bizonyítási kötelezettség, amelynek a felperes nem tett eleget.

[25] Rámutatott továbbá arra, hogy az alperesek adóhatósági eljárás során tanúsított magatartásának következményét az adóhatóság az adóhatározatban levonta, ebből eredően állapított meg adóhiányt, amelynek nem teljesítése végrehajtási, végső soron pedig felszámolási eljárást eredményezett. E magatartást az alperesek a felperes tényelőadása szerint a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezte előtt fejtették ki, tehát a törvényi tényállás szempontjából irreleváns időszakban. A gazdasági tevékenység nem végzése, illetve a kintlévőségek behajtásának igazolatlansága pedig túl általános tényállítások, ezért nem feleltethetők meg a Cstv. 33/A. § (1) bekezdés második fordulata szerinti, a hitelezői igények meghiúsulásához vezető más oknak.

[26] Az elsőfokú bíróság ítéletét a felperes támadta fellebbezéssel, amelyben elsődlegesen annak megváltoztatását, az alperesek felelősségének a kereset szerinti megállapítását; másodlagosan pedig a hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte. Az erre a célra rendszeresített nyomtatványon másodfokú perköltségként 6.000 forint jogtanácsosi munkadíjat számított fel.

[27] Elsődlegesen a Cstv. 33/A. § (5) bekezdésére hivatkozva azt hangsúlyozta, hogy e szabály alkalmazásának feltételeit igazoló okirati bizonyítékokon túlmenő, részletes történeti tényelőadás és bizonyítás nem várható el tőle. Érvelését a Győri Ítéltábla (Gf.20.109/2021/6.), a Pécsi Ítéltábla (Gf.40.018/2020/15.) és a Fővárosi Ítéltábla (11.Gf.40.626/2019/4.) döntéseiben szereplő jogi indokolás ismertetésével támasztotta alá, kiemelve: a speciális bizonyítási szabály feltételeinek igazolása (bizonyítási szükséghelyzet fennállása) esetén a felperest ilyen kötelezettség nem, vagy csak korlátozottan terhel.

[28] Álláspontja szerint a Cstv. 31. § (1) bekezdésének a)-d) pontjaiban rögzített vezetői kötelezettségek bármelyikének elmulasztása a hitelezői követelések kielégítésének más okból történő meghiúsulását eredményezhetik. Ebben az esetben ugyanis a felszámoló az adós iratai és vagyona feletti rendelkezési jogot nem szerzi meg, s emiatt nem tudja felmérni az adós pénzügyi, vagyoni helyzetét, a felszámolás az általános szabályok szerint nem folytatható le. A zárómérleg benyújtásával és annak a bíróság általi jóváhagyásával a Cstv. 31. § (1) bekezdése szerinti vezetői kötelezettségek elmulasztása és azoknak a követelések kielégítésére kiható következménye igazolt ténynek tekinthető.

[29] A fentiekben túlmenően rámutatott: a hitelezői követelések kielégítését meghiúsító, a kritikus időszakban tanúsított, felróható vezetői magatartásként jelölte meg, hogy az alperesek (1) a pénzforgalmi számlák használata helyett készpénzes fizetéseket alkalmaztak az eredményes végrehajtás elkerülése érdekében; (2) iratőrzési kötelezettségüknek nem tettek eleget a 2019. április 1-jéig terjedő időszakra; (3) együttműködési kötelezettségüket megszegték az ellenőrzés során. Kiemelte: e magatartásokat az adóhatóság az eljárása során nem értékelte, jogkövetkezményüket nem érvényesítette a 2016. év II., III. negyedévére vonatkozó adóellenőrzés során, mivel azokat későbbi, a felszámolás elrendelését követően lefolytatott vizsgálat tárta fel.

[30] A fentiekből következően - álláspontja szerint - az elsőfokú bíróság tévesen értékelte a Cstv. 31. § szerinti mulasztásokat, tévesen nem alkalmazta a bizonyítási szabályt és tévesen hagyta figyelmen kívül az alperesek további, felróható magatartását.

[31] Véleménye szerint az elsőfokú bíróság és a vagyoni biztosíték nyújtása iránti kérelem tárgyában másodfokú bírósággént eljáró Fővárosi Ítéltábla tévesen értelmezi a más ok fogalmát. E körben elsődlegesen kiemelte: a jogalapként megjelölt jogszabályhely, így a

más ok fogalma kizárólag a jogalkotó céljával, az Alaptörvény 28. cikkével és a Cstv. preambulumaival összhangban értelmezhető és alkalmazható. A téves jogértelmezés ugyanis azt eredményezi, hogy a követelések kielégítése tényállásszerűen csak a Cstv. 31. § és 33/A. § (5) bekezdésén kívüli más okból, vagyis kizárólag az általános szabályok szerint lefolytatható felszámolási eljárások esetén hiúsulhat meg, amennyiben a többi tényállási elem bizonyított; s ez a mulasztó vezetőkkal szembeni felelősségi per megindítását lehetetlenné teszi.

[32] Álláspontja szerint a felelősségi tényállás második fordulatában szereplő más ok jelentősége a felelősség vizsgálata szempontjából abban mutatkozik meg, hogy a bíróságnak vizsgálnia kell, hogy a felperes által megjelölt, a vagyonsökkenésen kívüli bármely más ok alkalmas-e arra, hogy annak eredményeként, azzal összefüggésben a hitelezői követelések kielégítése megghiúsuljon. Kiemelte: az okozott eredmény a hangsúlyos, és nem az azt kiváltó ok, a jogalkotó a más ok kifejezéssel csupán arra törekedett, hogy a vagyonsökkenést, illetve a hitelezői követelések kielégítését megghiúsító vezetői magatartást megkülönböztesse. A más ok nem a Cstv. 33/A. § (5) bekezdésén, illetve az ott említett 31. § (1) bekezdésén kívüli ok.

[33] Hangsúlyozta továbbá, hogy az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta a bizonyítási szabály alkalmazásának szükségességét, amelynek pedig az adott ügyben az volt a jelentősége, hogy a felperesnek a jogalap körében nem kellett részletesebb tényállítást tennie. E körben hivatkozott a Kúria (Gfv.VII.30.188/2020/4.), a Pécsi Ítéltábla (Pkf.IV.25.059/2018/2.), a Győri Ítéltábla (Gf.20.059/2020/14.) és a Debreceni Ítéltábla (Gf.30.001/2021/5.) döntéseire, amelyeket részletesen ismertetett. Kiemelte: a dokumentumok hiánya miatt nem bizonyítható a hitelezői érdekeket sértő magatartás, illetve, hogy azzal ok-okozati összefüggésben áll a hitelezői igények kielégítésének megghiúsulása; a perbeli esetben tehát nem a felperesnek kellett volna konkrét vezetői magatartást állítani vagy bizonyítani. A Cstv. 33/A. § (1) bekezdésében szereplő anyagi jogi szabály alkalmazását az (5) bekezdésben szereplő bizonyítási szabály segíti, a Cstv. 31. § szerinti mulasztás megalapozza a bizonyítási szabály alkalmazását, vagyis a mulasztás és a hitelezői igények kielégítésének megghiúsulása közötti ok-okozati összefüggést - az ellenkező bizonyításáig - valónak kell elfogadni.

[34] Álláspontja szerint a hitelezői igények kielégítésének megghiúsulása a bizonyítási szabály alkalmazásának szükségességével és az azt igazoló, Cstv. 31. § szerinti mulasztással kifejezett és szoros összefüggésben áll. A Győri Ítéltábla (Gf.20.109/2021/6.) és a Kúria (VII.Gfv.30.465/2020/8.) határozataiban kifejtett jogi érvelés részletes ismertetését követően leszögezte: a bizonyítási szabállyal a jogalkotó az eredményes perlést kívánta elősegíteni arra az esetre, ha a felperes bizonyítási szükséghelyzetben van az alperesnek felróható mulasztás miatt, az elsőfokú bíróság a bizonyítási szabályt és az annak megfelelő bizonyítási érdeket figyelmen kívül hagyta, mivel elsődlegesen nem a bizonyítási szabály alkalmazhatóságát vizsgálta, így tévesen jutott arra a következtetésre, hogy a felperes az egyik tényállási elem vonatkozásában nem tett megfelelő tényállítást.

[35] Jogi álláspontja miatt az elsőfokú bíróság tévesen tekintett el az alperesek felelősség alóli kimentésre irányuló bizonyítékainak értékelésétől. E körben a Szegedi Ítéltábla egy döntésére (Gf.30.064/2021/4.) hivatkozott, amelyet ismertetett.

[36] Az elsőfokú eljárás szabályainak megsértése körében a következőket adta elő: az alperesek képviselőjében először a per 2021. június 3-ai tárgyalásán jelent meg egy „magát dr. Molnár Lajosnak valló” személy, aki - arra hivatkozással, hogy iratait ellopták - személyazonosító igazolvány másolatával igazolta magát. Az elsőfokú eljárás folyamán ezt követően sem személyazonosító igazolvánnyal, sem ügyvédi igazolvánnyal nem igazolta sem személyét, sem képviselői minőségét. A Pp. [65. §, 70. §, 75. § (1) bekezdés, 230. § (1)-(2) bekezdései], továbbá a vonatkozó IM rendelet [az ügyvédi tevékenység gyakorlására jogosultak arcképes igazolványáról szóló, 15/2017. (XI. 30.) IM rendelet 3. § (1) bekezdés a)

pont] ismertetését követően kiemelte: a jogszabályok a per folyamán történő személyes meghallgatás során, illetve a perben történő valamennyi eljárási cselekménynél kötelezővé teszik az eljáró jogi képviselő azonosítását, ez azonban nem történt meg a perben, amely lényeges, a másodfokú eljárásban nem orvosolható eljárási hibát eredményezett.

[37] Az alperesek fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását, valamint a felperes perköltségben marasztalását kérték.

[38] Álláspontjuk szerint a felperes a fellebbezésben továbbra sem a kereset megfélelőséget (tényállásszerűségét) állítja, hanem mindössze azt próbálja megmagyarázni, hogy az adott ügyben neki ezt a kötelezettségét nem kellett teljesítenie. A felperes a tényállás jelentős részét negligálta, nem csak a más okra nem tett tényállítást, konkrét vezetői mulasztásra sem hivatkozott, illetve ok-okozati összefüggést sem állít a kielégítés megghiúsulása és az ügyvezetők magatartása között.

[39] Az érdemi ellenkérelmükben előadottakra, azok megismétlése nélkül továbbra is hivatkoztak, kiemelték a kereset elkészttségére és a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezésére vonatkozó előadásaikat.

[40] Hangsúlyozták továbbá: az (5) bekezdésben szereplő mulasztást nem azzal a szándékkal emelte ki a jogalkotó, hogy kiürítse és eliminálja az (1) bekezdés vizsgálatának jogalkalmazói kötelezettségét, hanem hogy - a bizonyítási teher megváltoztatásával - megnehezítse a védekezést. A felperes értelmezésének megfelelően viszont a jogalkotónak kellett volna megtennie, hogy leszögezze, a beszámoló le nem adása esetén az ügyvezetőnek meg kell fizetnie a hitelezők meg nem térült követelését. A felperes fellebbezésben szereplő érvelése lényegében annyi, hogy e más ok az (5) bekezdésben szereplő mulasztás. A felperes szándéka tehát arra irányul, hogy mind a Pp., mind a Cstv. szerinti - állítási és érvelési - követelményeket mellőzve, mintegy automatizálva biztosítsa a pernyertességét. Az elsőfokú bíróság - bár érvelésében ez így nem szerepel - helyesen ismerte fel, hogy az (5) bekezdésben írt mulasztási elem önmagában nem eredményezhet pernyertességet, mert az (1) bekezdésben szereplő tényállás megvalósulásához további feltételek is kellenek, így például az ok-okozati összefüggés levezetése, ami az adott ügyben szintén hiányzik.

[41] Kitértek arra is, hogy a felperes által hivatkozott jogesetekből megállapítható, a turpis ügyvezetőt szankcionálni kell, a felperes viszont az adott ügyben tényállítást sem tett az alperesek felróható magatartására. A döntések egy része merőben eltérő tényállás mellett született, a Győri Ítéltábla döntésének alapját képező tényállás esetén az adós tartozása nőtt, jelen esetben azonban ez milliós nagyságrenddel csökkent, a Fővárosi Ítéltábla döntése vagyonsökkenésen alapuló felelősség vonatkozásában született. Kiemelték: a jogalkalmazónak a jogszabály szövegéből kell kiindulni, és csak az eset összes körülményeinek ismeretében hivatkozhat analógiára, a jogszabály szövegéből viszont nem következik az a felperesi álláspont, hogy a felperesnek tényállítási kötelezettségét nem kell teljesítenie.

[42] Rámutattak: a jelen perben vizsgálandó időszak vonatkozásában a felperes részéről sem merült fel a hitelezőket károsító, negligáló esemény, vagy annak gyanúja az ügyvezetők magatartásával összefüggésben.

[43] A bizonyítási szabály perbeli alkalmazása kapcsán kiemelték: az elsőfokú bíróság nyilvánvalóan azért nem tért ki az ítélet indokolásában erre a kérdésre, mert az (1) bekezdésnek való megfélelőség hiányosságai miatt idáig el sem juthatott.

[44] Kitértek arra is, hogy a felperes a fellebbezésben jogszabályi környezetbe való megfeleltetés nélkül hivatkozott három alperesi magatartásra, amelyek kapcsán kiemelték, a

készpénzes forgalmat jogszabály nem tiltja, az adóhatóság minden szükséges iratot megkapott, az együttműködési kötelezettség megszegése pedig olyan időszakra vonatkozott, amikor az alperesek ügyvezetői jogait már nem gyakorolhatták.

[45] Értelmezhetetlennek találták a felperesnek az elsőfokú ítélet Alaptörvény-ellenességére hivatkozását, különösen arra figyelemmel, hogy a felperes e körben lényegében megismételte a korábban előadottakat. Kiemelték: a megszővegezett felelősségi tényállás azt a célt szolgálja, hogy önálló, körütekintő bírói mérlegelés után, perben dőljön el, hogy fennáll, vagy egyáltalán felmerül-e valamilyen rosszhiszemű, aktív és károsító szándékú magatartás valamely ügyvezető részéről. Minden ellenkező értelmezés a gazdasági életre káros, forgalombiztonsági okból nem indokolható és retrográd.

[46] A támadott ítélet hiányosságaival kapcsolatban rámutattak: valóban számos olyan körülményről, tényállási elemről, bizonyítékról volt szó az elsőfokú eljárásban, amelyre az elsőfokú bíróság a döntés indokolásában nem tért ki, tényszerűen megtörtént az (5) bekezdésben szereplő magatartások igazolása és a (4) bekezdésben írt kimentési okok mindegyike tárgyában lényeges és önmagukban is kimentésre alkalmas, igazolt nyilatkozatok hangzottak el. Kiemelték: a felperes hitelezői igényének keletkezési oka nem gazdasági tevékenység vagy vagyoni manipuláció volt, továbbá a felperes az adós vagyoni helyzetét a végrehajtási eljárások kezdetén átlátta.

[47] Végezetül, az eljárási szabálysértésre tett hivatkozás kapcsán rámutattak: az eljárás bíróság megtekintette az alperesek jogi képviselőjének ügyvédi igazolványát, ennek viszont semmi jelentősége nincs, hiszen a felperes által hivatkozott IM rendelet csak az ügyvédre és az ügyvédi kamarára vonatkozóan állapít meg bizonyos kötelezettséget, melyeket nevezettek be is tartottak. A Pp. 70. § alapján a bíró az elektronikus kommunikáció során kizárólag alapon tudja a beküldő személyét azonosítani, amely jelen esetben nem vitatottan létező és valós ügyvédi iroda. A bíróságnak rendelkezésére áll a Magyar Ügyvédi Kamara hivatalos nyilvántartása, amely kétséget kizáróan tanúsítja valamilyen jogi képviselő eljárási jogosultságát. Ha a felperes a tárgyaláson megjelent személy nyilatkozattételét akadályozottnak, aggályosnak találja, ezt akkor és ott jelezni köteles, hiszen ez a körülmény a Pp. szerint az adott tárgyalás megtartásának akadályaként minősíthető (esetleg mulasztásnak), de semmiképpen sem fellebbezési oknak.

[48] A fellebbezés az alábbiak miatt nem alapos.

[49] Az elsőfokú bíróság a döntése alapjául szolgáló tényállást eljárási szabálysértés nélkül, helyesen állapította meg, s helytálló az abból levont jogi következtetése is. Az ítéltábla az elsőfokú bíróság jogi indokolásával egyetértve, a fellebbezéssel összefüggésben az alábbiakra mutat rá.

[50] A fellebbezésben megjelölt eljárási szabálysértés kapcsán mindenekelőtt rögzíti: az alperesek jogi képviselője a másodfokú bíróság által 2022. szeptember 28. napján megtartott tárgyaláson megjelent, személyazonosságát - a tárgyalásról felvett jegyzőkönyvben foglaltak szerint, ügyvédi igazolvánnyal - igazolta.

[51] Az elsőfokú bíróság helyesen foglalt állást abban a kérdésben, hogy a Cstv. 33/A. § (5) bekezdése bizonyítási szabály, és hogy az alperesek Cstv. 33/A. § (5) bekezdése szerinti mulasztásai nem azonosíthatók a hitelezői igények teljes mértékben történő kielégítésének a vagyonsökkenéshez képest más okával.

[52] A felperes keresete alapján indult pert a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (új Pp.) szabályai szerint kellett lefolytatni, amelynek egyik jelentős, szándékolt újítása, hogy a jogi képviselővel eljáró fél jogállítása a jogalap megjelölése útján történik [Pp. 170. § (2) bekezdés b) pont]. A jogalap a Pp. 7. § (1) bekezdésének 8. pontja szerint az az anyagi jogi jogszabályi rendelkezés, amely az alanyi jogot közvetlenül keletkeztető tényeket meghatározza és annak alapján az igény támasztására jogosít. A bíróságnak a felperes által megjelölt anyagi jogi jogszabályi rendelkezésre alapított kereseti kérelemről kell döntenie, s nem vehető figyelembe, hogy a kereset az eljárás eredményeképpen megállapított tényállás alapulvételével más, a Pp. 7. § (1) bekezdésének 8. pontja szerint meg nem jelölt jogszabályi rendelkezés alapján (akár részben) alapos lehet, mert az új Pp. szerint jogállítás csak a jogalap idézett módon, esetleg a jogcímmel való megjelölésével tehető, azaz a tényállás pusztá előadásával nem tehető jogállítás.

[53] Az adott ügyben a felperes a kereset jogalapjaként a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésének második fordulatára hivatkozott, amely szerint a vezető felelőssége - az egyéb tényállási elemek megvalósulása esetén - akkor állapítható meg, ha más okból megghiúsulhat a hitelezői igények teljes mértékű kielégítése.

[54] A Cstv. 33/A. § (1) bekezdésének második tényállása alapján („más okból megghiúsulhat”) a vezető felelőssége akkor állapítható meg, ha a hitelezői igények kielégítése oly módon hiúsulhat meg, hogy az nem jár a felszámolási vagyon csökkenésével. A jogalkotó a más ok mibenlétét pontosabban nem határozza meg, egyetlen dolgot azonban határozottan kiemelt - a „vagy más okból” fordulattal -: a más ok nem vagyonsökkenés. Erre az álláspontra helyezkedett a Kúria is a Gfv.VI.30.325/2021/6. számú ítéletében, egyetértve a Fővárosi Ítéltábla 15.Gf.40.012/2021/7/II. számú ítéletében kifejtett jogi indokolással.

[55] Mivel a jogalkotó a vezető felelősségét megalapozó magatartás eredményeként külön nevesítette a bekövetkezett vagyonsökkenést, ezért a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésének második fordulata esetén a felelősséget megalapozó magatartás csakis olyan magatartás lehet, amely - a vezető magatartásával összefüggő vagyonsökkenésen kívül - más okból eredményezheti a hitelezői igények kielégítésének megghiúsulását. Attól függően, hogy a felperes a keresete jogalapját a 33/A. § (1) bekezdésének első vagy második fordulatára alapozza, eltérő kereseti kérelmet és tényállást kell előadnia.

[56] A Cstv. 33/A. § (5) bekezdése nem jogalapot létrehozó, hanem bizonyítási szabály, amely nem ad a felperes számára felmentést a tényállás előadásának kötelezettsége alól. Az e törvényhelyre való alapos hivatkozásból csak az következik, hogy a kereseti tényállás előadása során a felperesnek nem kell részletekbe menően, konkrétan előadnia a jogalaphoz tartozó olyan tényeket, amelyek megjelölésében éppen a vezető Cstv. 31. § (1) bekezdés a)-d) pontjában írt, vagy a beszámoló közlését illető mulasztásai gátolják (azaz, hogy mikor, milyen tartalmú, stb. ügyvezetői intézkedések eredményeztek vagyonsökkenést vagy vezethetnek más okból a hitelezői igények teljes mértékben történő kielégítése

meghiúsulásához), ám a tényyszerűség lehetséges szintjén, a magatartáshoz tartozó eredményt meg kell jelölne.

[57] A Pp. 265. § (1) bekezdésében meghatározott bizonyítási szükséghelyzet nem ad felmentést a bizonyítandó tény előadásának kötelezettsége, csak bizonyítása alól [ha a Pp. 265. § (2) bekezdésében írt feltételek fennálltát a bizonyítási szükséghelyzetben lévő fél az itt írtak szerint valószínűsíti].

[58] A Cstv. 33/A. § (1) és (5) bekezdéseinek összevetéséből az a következtetés vonható le, hogy az alperes felelősségének megállapítására akkor kerülhet sor, ha a felperes az (1) bekezdésben rögzített törvényi tényállásnak megfelelő történeti tényelőadást tesz, és azt a rá vonatkozó bizonyítási szabályok szerint bizonyítja. Az (5) bekezdés - annak szövegezése alapján - csupán bizonyítási kötelezettséget áthárító szabály, amely azt tartalmazza, hogy amennyiben a felperes igazolja az alperes terhére róható, az iratátadással, illetőleg mérleg leadásával kapcsolatos kötelezettség elmulasztását, mentesül a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezésének bizonyítási kötelezettsége alól. Emellett, e bekezdés tartalmazza: a vezetőnek kell bizonyítani azt is, hogy vezetési feladatai ellátása során a hitelezők érdekeit is figyelembe vette. Ellenbizonyításnak, kimentésnek azonban akkor lehet helye, ha a felperes előadja azokat az említett bizonyítási szabállyal nem érintett tényállításait, amelyeket az általa megjelölt felelősségi tényállás elemeként a jogszabály megkíván. Ez az adott esetben - a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésének második fordulatára alapított kereset esetén - az a vezetői magatartással okozati összefüggésben álló más ok, amely a hitelezők követeléseinek teljes mértékben történő kielégítését vagyonsökkenés előidézése nélkül meghiúsíthatja.

[59] A Cstv. 33/A. § (5) bekezdésében írt, a bizonyítási érdek átfordulására vezető tények azonban a hitelezői igények kielégítésének más okból történő esetleges meghiúsulásával nem állnak okozati összefüggésben: ezt cáfolja, hogy a Cstv. 31. §-ában írt, kötelezettségek teljesítése stb. önmagában nem zárja ki a vezetői felelősség megállapítását, szemben azzal az esettel, amikor - bár az említett mulasztás fennáll - az adós felszámolási vagyona a bejelentett hitelezői igényeket jelentősen meghaladja.

[60] A Cstv. 33/A. § (5) bekezdéséhez fűződő jogszabályi indokolás úgy foglal állást, hogy „ebben az esetben nem tényállási elem a vagyonsökkenés, illetve a vezető mulasztása és a vagyonsökkenés közötti okozati összefüggés.” A bíróságoknak azonban a jogszabályok alapján kell a jogvitákat elbírálniuk; az értelmezést segítheti a törvényjavaslathoz fűzött indokolás (amely maga nem jogforrás), ha a jogszabály értelme nem kellően világos; adott esetben azonban a jogszabály egyértelműen fogalmaz, s a felelősségi tényállás elemeinek előadására vonatkozó kötelezettség összhangban áll az alkalmazandó perjogi szabályokkal is. Jelen esetben az indokolás a jogszabály szövegével nem összeegyeztethető, hiszen a jogalkotó a mulasztás esetére nem alkotott önálló felelősségi tényállást, csak a meglévő tényállásokhoz kapcsolódó bizonyítási szabályt. Egyébként, a törvényjavaslat indokolása csak a törvényi tényállás első fordulatáról (vagyonsökkenés) szól, a keresetnek pedig nem ez a jogalapja.

[61] A Cstv. 31. § (1) bekezdés a)-d) pontjában írtak elmulasztása a felek bizonyítási érdekének megfordulását eredményezi bizonyos tényállási elemeket illetően [33/A. § (5) bekezdés], e miatt válhat „tartalmilag vélelmezetté” a vezetői tisztség tartama alatti fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet, illetve a vezető hitelezői érdekeket figyelmen kívül hagyó magatartása a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet beálltát követően. A hitelezői érdekeket figyelmen kívül hagyó vezetői magatartással okozati kapcsolatban álló eredmény (adott esetben a „más ok”) azonban nem tartozik a bizonyítási szabállyal érintett tényállási elemek közé [33/A. § (5) bekezdés], így annak állítása és bizonyítása nem mellőzhető.

[62] Ezért csakis az a magatartás eredményezheti a felelősség megállapítását, amelyet az alperes az adós vezetőjeként, a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésében meghatározott, a

fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezése és a felszámolás kezdő időpontja közötti időintervallumban tanúsít. A Cstv. 34. § (2) bekezdése szerint ugyanis a felszámolás kezdő időpontját követően az adós vagyonával kapcsolatos jognyilatkozatot csak a felszámoló tehet. A Cstv. 31. §-ában foglalt kötelezettségek elmulasztásának a Cstv.-ben önálló szankciói vannak (Cstv. 31. §).

[63] A Cstv. 31. § (1) bekezdésének a)-d) pontjaiban szereplő kötelezettségeket a felszámolás kezdő időpontját követő 15, illetve 30 napon belül kell teljesítenie az adós vezetőjének. Mivel a vezető e kötelezettségét nem a felelősségi tényállásban meghatározott időszakban köteles teljesíteni, hanem akkor, mikor az adós vagyona feletti, az adós nevében gyakorolt kezelési és rendelkezési joga már megszűnt, ennek elmulasztása nem eredményezheti a Cstv. 33/A. § (1) bekezdés szerinti felelősség megállapítását, hiszen a vezető azért a magatartásért felel, amelyet még az adós vagyonával rendelkezni jogosult vezetőként tanúsított [a 33/A. § (5) bekezdésében írt bizonyítási szabály is erre az időszakra vonatkozik]. E mulasztás nem hozható szükségszerű, okozati összefüggésbe azzal, hogy a hitelezői igények teljes mértékben történő kielégítése a vagyonsökkenés miatt, vagy más okból megghiúsulhat. E vezetői magatartásokat a jogalkotó is így fogta fel, hiszen jogkövetkezményként a bizonyítási érdek átfordulását, nem pedig a vagyoni felelősséget fűzte hozzájuk.

[64] A felperes által megjelölt alperesi magatartások (készpénzes fizetési mód alkalmazása, az adóhatósággal történő együttműködés hiánya, iratok megőrzésének elmulasztása) nem minősülnek a vagyonsökkenéshez képest más oknak. A készpénzes fizetési mód - ahogyan arra a felperes maga is hivatkozott a fellebbezésében - kizárólag (adott esetben a felperes által foganatosított) a végrehajtás eredményességét befolyásolhatta, az együttműködés hiányára a felperes általánosságban, konkrétumok nélkül, illetve arra a felperes az adós fizetési könnyítés iránti kérelme tárgyában lefolytatott adóigazgatási eljárásban tanúsított magatartásként hivatkozott. Az iratok megőrzésének hiánya a Cstv. 33/A. § (5) bekezdésében írt mulasztások körében értékelhető.

[65] A felperes jogállítást (az alperes felróható magatartásának következtében a hitelezői követelések kielégítése más okból megghiúsulhat) az általa felhozott tények nem bizonyítják, mert a vezetői magatartás eredményeként megjelölt más oknak állított magatartás nem minősül más oknak: a Cstv. 31. § (1) bekezdésének a)-d) pontjában megjelölt magatartások elmulasztása nem a vezető felelőssége szempontjából releváns időszakban, hanem a felszámolás kezdő időpontja után következhet be.

[66] A felperes által hivatkozott kúriai határozatok (Gfv.VII.30.188/2020/4., Gfv.VII.30.465/2020/8., Gfv.VII.30.419/2020/4.) egyike sem foglalkozott azzal a kérdéssel, hogy a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésének második fordulatában szereplő más oknak tekinthető-e a vezető tisztségviselő Cstv. 31. § szerinti kötelezettségeinek elmulasztása, ezért ezek a döntések nem érintették az adott ügyben a jogszabály értelmezését.

[67] A fentiekre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése szerint - annak helyes indokai alapján - helybenhagyta.

[68] Az elsőfokú bíróság 36.000 forint elsőfokú eljárási illetéket jegyzett fel a per megindulásakor, az ítélet rendelkező részében szereplő 360.000 forint illeték viselésére

vonatkozó rendelkezést, mivel az nyilvánvaló elírást tartalmazott, az ítéltábla a Pp. 352. § (1) bekezdése alapján kijavította.

[69] Az ítéltábla a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperest, hogy fizesse meg az alpereseknek a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (2) bekezdése alapján a felszámított összeghez (200.000 forint) képest mérsékelt összegben megállapított ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltséget. A perköltség összegének megállapításánál az ítéltábla figyelembe vette a per időtartamát, a jogi képviselő által kifejtett tevékenységet, továbbá azt, hogy az adott ügyben a pertárgy értéke nem meghatározható, és különösen a kifejtett tevékenység szakmai színvonalát és az ügy előbbre vitelére gyakorolt hatását.

[70] Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 5. § (1) bekezdés c) pontja szerint a felperest teljes személyes illetékmentesség illeti meg, ezért a másodfokú eljárás illetéke a Pp. 102. § (6) bekezdése alapján az állam terhén marad.

Budapest, 2022. szeptember 28.

dr. Vuleta Csaba s.k.
a tanács elnöke

dr. Mizerák Judit s.k.
előadó bíró

dr. Rápolti Barbara s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:
(Varga Beatrix)